

ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В МОЛОДІЖНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

МАРТИН ПЕТРО

Львівський державний інститут фізичної культури

Початок 90-х років для України був знаменним, оскільки в 1991 році була проголошена незалежною державою. Незалежність України пройшла для більшості пересічних громадян майже несподівано, а відтак неощинено в своїй важливості. Відлунням майбутньої незалежності було створення в кінці 80-х років низки молодіжних організацій, які маючи статус неформальних в умовах несприяння, а подекуди і переслідування своєю діяльністю заклали перебіг майбутніх подій. Організації на зразок Товариства Лева, Студентського братства, Співщини маючи ріноманітні статутні завдання, від етнографії, історіографії, виховної діяльності до соціального захисту, використовували найріноманітніші форми та засоби у своїй діяльності. За допомогою вивчення та долучення до проблем історії, екології, народознавства, ці організації виховували і формували своїх членів в дусі патріотизму, у пошукання духовного і фізичного. На першому етапі становлення національних рухів цього було досить.

Але насьогодні, коли ми живемо вже на шостому році незалежності України тим, що було достатнім на початку 90-х років задовільнитися вже не можна. Ми маємо на увазі в першу чергу рівень методик ведення внутрішньої роботи цілої низки виховних молодіжних організацій.

З настанням незалежності молодіжний рух України отримав у спадок від старої системи величезне неоране поле. Ситуація в якій опинилася молодь була незвичайно сприятлива для того, щоб об'єднуватись у громадсько-політичні об'єднання, і вона була з успіхом використана. Молодіжні об'єднання, виникли не дивлячись на скупість та формальність законодавчої бази. Вони росли кількісно, але не завжди якісно. Відсутність чіткої державної молодіжної політики болісно зачепило всі молодіжні об'єднання. Найбільше дісталось виховним організаціям. Організації, які в своїй діяльності повинні спиратись на науковість, новизну форм, засобів, та методів роботи були кинуті напризволяще, і з часів свого заснування або відродження у своєму аматорстві просунулись недалеко.

Хочеться зупинитися зокремо на військово-патріотичних, скаутських, піонерських організаціях, які займаються вихованням громадян України переважно засобами фізичного виховання. Спроби їх механічного насадження у школах бажаного результату не дали. Насьогодні ці організації об'єднують дуже незначну частину учнівської мо-

лоді. А отже постає питання про зміщення центру ваги у цій роботі на позаурочний, а особливо позашкільний час.

Особливість роботи з дітьми шкільного віку полягає в тому, що діти є задіяні у навчальному процесі і можуть бути охоплені організаційними фізкультурно-масовими заходами лише у позаурочний час. Але система такої організації відсутня. Не дивлячись на те, що заняття з фізичної культури в школі є обов'язковими, на уроці учні в кращому випадку отримують лише необхідний мінімум рухової активності. Через спрощене і звulгаризоване ставлення до фізичного виховання навіть та кількість часу, яка призначається на фізичне виховання і загартування учнівської молоді, використовується непродуктивно. І таким чином виникає потреба у більш раціональній організації фізкультурної роботи у позашкільний час. Але проблема зводиться до того, що для організації активного відпочинку молоді взагалі відсутні будь-які програми. Механічне ж їх перенесення з школи не враховує специфіку організаційної роботи.

Йдеться насамперед про програмно-методичне забезпечення. Незважаючи ні на що школа має свої інституції які дають будь-якій роботі наукове обґрунтування. Робота ж в позаурочний та позашкільний час громадськими організаціями не лімітується ніякими документами окрім статутних та внутрішньоорганізаційних, які є подекуди не просто аматорські, але й непрофесійні. Зокрема процес фізичного виховання повинен передбачати системність та систематичність. В основу його, на наш погляд, повинні бути покладені річний та релігійний календарі, ігри і розваги молоді мали би враховувати свята та традиції нашого народу, географічні особливості, а також система занять та вимог.

І якщо, наприклад, існування дитячих організацій у НДР, ПНР та й СРСР забезпечувалось серйозною державною підтримкою (до речі не лише ідейною, але й фінансовою), то треба усвідомлювати, що й нам без цього обійтися буде важко. Пошуки нових організаційних і методичних форм у сфері фізичного виховання і загартування молоді, таким чином повинні доповнюватися і користіням старих, але не застарілих засобів, які непогано зарекомендували себе у попередньому часі і давали помітний ефект. Це передовсім стосується проблеми підготовки і перепідготовки фахівців для цієї роботи, які повинні були б просто переорієнтовані на сприйняття і поширення національних традицій і популяризацію вітчизняного досвіду. Для цього повинні були б бути змінені ідеологічні засади підготовки спеціалістів у вузах, а також система перепідготовки через систему семінарів чи курсів підвищення кваліфікації. При необхідному фінансуванні і матеріально-технічному забезпеченні така молодіжна політика могла б дати швидкий і помітний ефект.